# JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
# PAOLO MENGOZZI
6 päivänä syyskuuta 2011 [1]

1. High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Yhdistynyt kuningaskunta) esittää nyt käsiteltävällä ennakkoratkaisupyynnöllään ensimmäisen kysymyksen sopimukseen perustumattomiin velvoitteisiin sovellettavasta laista 11.7.2007 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 864/2007 (Rooma II) [2] (jäljempänä Rooma II -asetus) tulkinnasta. Kysymys koskee asetuksen ajallista soveltamisalaa.

## I Asiaa koskevat oikeussäännöt

### A *Rooma II -asetus*

2. Rooma II -asetuksen johdanto-osan 6, 13, 14 ja 16 perustelukappaleessa säädetään seuraavaa:

"(6) Sisämarkkinoiden moitteeton toiminta edellyttää riita-asioiden ratkaisun ennakoitavuuden, oikeusvarmuuden lainvalinnassa ja tuomioiden vapaan liikkuvuuden parantamiseksi sitä, että jäsenvaltioiden lainvalintasäännöt osoittavat sovellettavaksi saman kansallisen lain riippumatta siitä, minkä maan tuomioistuimessa kanne on nostettu.

– –

(13) Sellaisten yhdenmukaisten sääntöjen avulla, joita sovelletaan riippumatta siitä, mitä lakia niiden mukaan on sovellettava, saatetaan estää kilpailun vääristyminen riitapuolten välillä yhteisössä.

(14) Oikeusvarmuuden vaatimus ja tarve oikeudenmukaisiin ratkaisuihin yksittäisissä tapauksissa ovat oikeusalueen olennaisia osia. – –

– –

(16) Yhdenmukaisten sääntöjen olisi lisättävä tuomioistuinten päätösten ennakoitavuutta ja varmistettava kohtuullinen

1 – Alkuperäinen kieli: ranska.
2 – EUVL L 199, s. 40.

tasapaino vastuulliseksi väitetyn henkilön ja vahingonkärsijän etujen välillä. – –”

3. Sovellettavasta laista säädetään Rooma II -asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa seuraavaa: ”Jollei tässä asetuksessa toisin säädetä, sopimukseen perustumattomaan velvoitteeseen, joka johtuu vahingonkorvausvastuun perustavasta tapahtumasta, sovelletaan sen maan lakia, jossa vahinko aiheutuu, riippumatta siitä, missä maassa vahingon aiheuttanut tapahtuma sattui, ja siitä, missä maassa tai maissa tuon tapahtuman välilliset seuraukset ilmenevät.”

4. Rooma II -asetuksen 15 artiklan, jossa määritellään näin valitun lain soveltamisala, sanamuoto on seuraava:

”Sopimukseen perustumattomaan velvoitteeseen tämän asetuksen nojalla sovellettavan lain mukaisesti määräytyvät erityisesti:

a) vastuun peruste ja laajuus, mukaan lukien niiden henkilöiden määrittäminen, joiden voidaan katsoa olevan vastuussa tekemistään teoista;

b) vastuusta vapautumisen perusteet sekä vastuun rajoittaminen ja jakautuminen;

c) vahingon tai vaaditun hyvityksen olemassaolo, luonne ja arviointi;

– –”

5. Rooma II -asetuksen 28 artiklan 1 kohdassa täsmennetään seuraavaa: ”Tämä asetus ei vaikuta sellaisten kansainvälisten yleissopimusten soveltamiseen, joiden osapuolina on tätä asetusta annettaessa yksi tai useampi jäsenvaltio ja joilla säännellään sopimukseen perustumattomiin velvoitteisiin liittyvää lainvalintaa.”

6. Asetuksen 29 artiklassa todetaan muun muassa seuraavaa: ”Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle viimeistään 11 päivänä heinäkuuta 2008 28 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista yleissopimuksista. – – Komissio julkaisee Euroopan unionin virallisessa lehdessä kuuden kuukauden kuluessa vastaanottamisesta – – luettelon – – yleissopimuksista.”

7. Asetuksen 30 artiklassa otetaan käyttöön uudelleentarkastelulauseke, jonka mukaan komissio antaa kertomuksen Rooma II -asetuksen soveltamisesta ”viimeistään 20 päivänä elokuuta 2011”.

8. Rooma II -asetuksen 31 ja 32 artiklassa säädetään seuraavaa:

”*31 artikla*

Ajallinen soveltaminen

Tätä asetusta sovelletaan vahinkoja aiheuttaviin tapahtumiin, jotka sattuvat tämän asetuksen voimaantulon jälkeen.

*32 artikla*

Soveltamispäivä

Tätä asetusta sovelletaan 11 päivästä tammikuuta 2009 alkaen, lukuun ottamatta 29 artiklaa, jota sovelletaan 11 päivästä heinäkuuta 2008 alkaen.”

B *Kansallinen säännöstö*

9. Ennen Rooma II -asetuksen voimaantuloa sopimussuhteen ulkopuolista vahingonkorvausvastuuta koskevat Yhdistyneen kuningaskunnan lainvalintasäännökset sisältyivät kansainvälisestä yksityisoikeudesta vuonna 1995 annetun lain (Private International Law (Miscellaneous Provisions) Act 1995) III osaan (Erinäisiä säännöksiä). Yhdistyneen kuningaskunnan kansalliset tuomioistuimet ovat tulkinneet mainitun säädöksen määrittävän riitaan sovellettavat aineelliset säännökset. Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön mukaan menettelyllisiksi luokiteltaviin seikkoihin sovelletaan tuomioistuinmaan lakina (lex fori) Yhdistyneen kuningaskunnan lakia.

10. Vahingon arvioinnista Yhdistyneen kuningaskunnan oikeuskäytännössä sekä etenkin House of Lordsin asiassa Harding vastaan Wealands [3] antamassa tuomiossa on vahvistettu seuraavaa:

a) riitaan sovellettavat aineelliset säännökset määrittävät sen, mitkä niin sanotut vahinkotyypit voidaan korvata vahinkoina, eli toisin sanoen sen, mitkä vahinkoluokat voivat lähtökohtaisesti tulla korvattaviksi

b) vahingon arviointi kunkin korvattavan niin sanotun vahinkotyypin osalta on menettelyllinen kysymys, johon sovelletaan Yhdistyneen kuningaskunnan lakia lex forina.

**II Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset**

11. Deo Antoine Homawoo ylitti Ranskassa katua 29.8.2007, kun moottoriajoneuvo törmäsi häneen. Homawoo loukkaantui törmäyksessä. Ranskassa rekisteröityä moottoriajoneuvoa ajoi onnettomuushetkellä henkilö,

3 – [2007] 2 AC 1, [2006] UKHL 32.

joka oli vakuutettu vakuutusyhtiössä nimeltä GMF Assurances SA (jäljempänä GMF).

12. Pääasian kantaja, jonka kotipaikka on Yhdistyneessä kuningaskunnassa, nosti kärsimiensä henkilövahinkojen ja välillisten vahinkojen osalta High Courtissa 8.1.2009 kanteen muun muassa GMF:ää vastaan tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 9 artiklan 1 kohdan b alakohdan sekä 11 artiklan 2 kohdan säännösten [4] mukaisesti. GMF ei kiistä korvausvelvollisuuttaan kantajalle, mutta pääasian asianosaiset ovat sitä vastoin erimielisiä vahingon arvioinnissa sovellettavan lain määrittämisestä.

13. Onnettomuus sattui 29.8.2007, ja kanne nostettiin High Courtissa 8.1.2009. Molemmat päivämäärät ovat aikaisempia kuin 11.1.2009, johon viitataan Rooma II -asetuksen 32 artiklassa, minkä vuoksi pääasian kantaja on sitä mieltä, ettei asetusta voida soveltaa pääasiassa ja että hänelle kuuluvaa korvausta arvioitaessa olisi sovellettava Englannin lakia lex forina. GMF:n mukaan Rooma II -asetus tuli voimaan EY 254 artiklan 1 kohdan [5] mukaisesti 20. päivänä siitä, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä. [6] Vahingon aiheuttanut tapahtuma sattui kuitenkin pääasiassa kyseisen päivämäärän jälkeen. Kantajan vahinkojen arviointi olisi Rooma II -asetuksen 4 artiklan ja 15 artiklan c alakohdan mukaisesti tehtävä siten Ranskan lain mukaisesti.

14. Ottaen huomioon erilaiset tulkinnat Rooma II -asetuksen voimaantulopäivästä High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko Rooma II -asetuksen 31 ja 32 artiklaa, kun niitä luetaan yhdessä SEUT 297 artiklan [7] kanssa, tulkittava niin, että kansallisen tuomioistuimen on

4 – EYVL 2001, L 12, s. 1. Näissä säännöksissä säädetään seuraavaa: ”Kanne vakuutuksenantajaa vastaan, jonka kotipaikka on jäsenvaltiossa, voidaan nostaa – – muussa jäsenvaltiossa vakuutuksenottajan, vakuutetun tai edunsaajan nostamien kanteiden osalta sen paikkakunnan tuomioistuimessa, missä kantajan kotipaikka on” (9 artiklan 1 kohdan b alakohta). ”Vahingonkärsineen suoraan vakuutuksenantajaa vastaan nostamaan kanteeseen sovelletaan 8, 9 ja 10 artiklan säännöksiä, milloin tällainen suora kanne on luvallinen” (11 artiklan 2 kohta).

5 – EY 254 artiklan 1 kohdassa määrätään seuraavaa: ”– – 251 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen annetut asetukset ja direktiivit sekä mainittua menettelyä noudattaen tehdyt päätökset, ja ne julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Ne tulevat voimaan niissä säädettynä tai määrättynä päivänä taikka, jollei voimaantulosta ole säädetty tai määrätty, kahdentenakymmenentenä päivänä siitä, kun ne on julkaistu.”

6 – Rooma II -asetus julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä 31.7.2007; 20. päivä julkaisemisesta on 20.8.2007.

7 – Rooma II -asetus julkaistiin ennen 1.12.2009 eli ennen Lissabonin sopimuksen voimaantulopäivää, ja tämän vuoksi ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen pyytämä tulkinta koskee itse asiassa EY 254 artiklaa, jota ei ole asetettujen määräaikojen osalta muutettu SEUT 297 artiklan 1 kohdan kolmannella alakohdalla.

sovellettava asetusta ja erityisesti sen 15 artiklan c alakohtaa asiassa, jossa vahingon aiheuttanut tapahtuma on sattunut 29.8.2007?

2) Onko seuraavilla seikoilla merkitystä ensimmäiseen kysymykseen annettavan vastauksen kannalta:

a) oikeudenkäynti, jossa vahingon korvaamista vaaditaan, on aloitettu 8.1.2009;

b) kansallinen tuomioistuin ei ole määrittänyt sovellettavaa lakia 11.1.2009 mennessä?"

**III Asian käsittely unionin tuomioistuimessa**

15. Kirjallisia huomautuksia unionin tuomioistuimelle ovat esittäneet pääasian kantaja, GMF, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Kreikan hallitukset sekä Euroopan komissio.

16. Pääasian kantajaa, GMF:ää ja komissiota kuultiin 14.7.2011 pidetyssä istunnossa.

**IV Oikeudellinen arviointi**

17. Tämä ennakkoratkaisupyyntö koskee Rooma II -asetuksen ajallista soveltamisalaa, joka määritellään kyseisen asetuksen 31 ja 32 artiklassa. Asetuksen 31 artiklassa todetaan ainoastaan, että Rooma II -asetusta sovelletaan vahinkoja aiheuttaviin tapahtumiin, jotka sattuvat "tämän asetuksen voimaantulon jälkeen". Asetuksen 32 artiklassa lisätään, että asetusta "sovelletaan 11 päivästä tammikuuta 2009 alkaen, lukuun ottamatta 29 artiklaa, jota sovelletaan 11 päivästä heinäkuuta 2008 alkaen".

18. Pääasian oikeudenkäynnissä ilmenee kaksi toisistaan poikkeavaa käsitystä. Ensimmäisen, GFM:n ja Kreikan hallituksen omaksuman käsityksen mukaan Rooma II -asetuksen 31 artiklassa ei säädetä asetuksen voimaantulopäivästä, joka on siten määriteltävä EY 254 artiklan 1 kohdan mukaisesti, toisin sanoen asetus tulee voimaan 20. päivänä siitä, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Asetusta sovellettaisiin siis vahinkoja aiheuttaviin tapahtumiin, jotka ovat sattuneet 20.8.2007 jälkeen. Toisen, pääasian kantajan, Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen sekä komission omaksuman käsityksen mukaan asetuksen 31 artiklassa mainittu voimaantulopäivä viittaa todellisuudessa seuraavassa artiklassa säädettyyn soveltamispäivään, joka on 11.1.2009, ja ainoastaan 29 artiklaa sovelletaan 11.7.2008 alkaen. Rooma II -asetusta sovellettaisiin siis vahinkoja aiheuttaviin tapahtumiin, jotka ovat sattuneet 11.1.2009 jälkeen.

19. Muutamien alustavien huomautusten avulla voin selvittää, kuinka voimaantulo ja soveltamispäivä on tapana erottaa toisistaan

unionin asetuksissa (jäljempänä A kohta). Pyrin selvittämään, onko lainsäätäjän Rooma II -asetuksessa tekemä viittaus voimaantuloon ja soveltamispäivään sellainen, että ero näiden kahden välillä voidaan tehdä sellaisena kuin se ilmenee nyt käsiteltävässä asiassa. Voidakseni vastata tähän kysymykseen tarkastelen ensin Rooma II -asetuksen valmisteluasiakirjoja (jäljempänä B kohta), minkä jälkeen tutkin 31 ja 32 artiklan sanamuotoa (jäljempänä C kohta), asetuksen yleistä systematiikkaa (jäljempänä D kohta) sekä sen tavoitteita (jäljempänä E kohta).

A *Alustavia huomautuksia voimaantulon ja soveltamispäivän välisestä erosta*

20. Joidenkin unionin asetusten soveltamista on lykätty niiden voimaantuloon nähden. Tämä pätee esimerkiksi asetuksiin, joilla on perustettu ensimmäiset yhteiset markkinajärjestelyt. Näissä asetuksissa voimaantulon ja soveltamispäivän erottamisella pyritään siihen, että kyseisillä asetuksilla perustetut uudet elimet, kuten hallintokomiteat, voidaan asettaa välittömästi ja että komissio voi antaa täytäntöönpanosäädöksiä, jotka edellyttävät uusien elinten lausuntoa. [8]

21. Yksityisoikeudellisia asioita koskevassa oikeudellisessa yhteistyössä, johon Rooma II -asetus kuuluu, unionin lainsäätäjä erottaa niin ikään monissa asetuksissa voimaantulon ja soveltamisen. Tällainen asetus on esimerkiksi jäsenvaltioiden tuomioistuinten välisestä yhteistyöstä siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tapahtuvassa todisteiden vastaanottamisessa annettu asetus, [9] joka tuli voimaan 1.7.2001 mutta jota alettiin soveltaa vasta 1.1.2004 alkaen lukuun ottamatta artikloja, joiden soveltamispäiväksi oli säädetty asetuksen voimaantulopäivä eli 1.7.2001. [10] Jäsenvaltioiden oli näiden artiklojen nojalla toimitettava komissiolle tietyt asetuksessa täsmennetyt tiedot. Komission oli puolestaan komitean avustamana laadittava mainitut tiedot sisältävä käsikirja sekä saatettava se säännöllisesti ajan tasalle. [11] Voimaantulopäivän ja soveltamispäivän välinen aikaero oli välttämätön, jotta jäsenvaltiot ja komissio ehtisivät täyttää tietyt tehtävät ennen asetuksen soveltamista.

22. Lainsäätäjä erottaa toisistaan voimaantulopäivän ja soveltamispäivän samalla alalla peräkkäin annetuissa asetuksissa, joissa näiden kahden päivämäärän välille jäävä aika vaihtelee, ja näin jäsenvaltiot ehtivät tehdä

8 – Ks. mm. yhteisön kasvinjalostajanoikeuksista 27.7.1994 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 2100/94 (EYVL L 227, s. 1) ja jäsenvaltioiden välisen tavarakaupan tilastoista 7.11.1991 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 3330/91 (EYVL L 316, s. 1).

9 – Jäsenvaltioiden tuomioistuinten välisestä yhteistyöstä siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tapahtuvassa todisteiden vastaanottamisessa 28.5.2001 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1206/2001 (EYVL L 174, s. 1).

10 – Ks. asetuksen 24 artikla.

11 – Ks. asetuksen 19 artikla.

mahdolliset muutokset kansalliseen lainsäädäntöönsä ennen kuin ne toimittavat komissiolle kussakin säädöksessä vaaditut ja täsmennetyt tiedot. Tämän jälkeen tiedot julkistetaan yleensä julkaisemalla ne Euroopan unionin virallisessa lehdessä. [12] Jos Rooma II -asetuksen 31 artiklaa tulkitaan niin, että siinä säädetään asetuksen voimaantulopäiväksi 20.8.2007, kun soveltamispäivä on 11.1.2009 – lukuun ottamatta 29 artiklaa, jota sovelletaan 11.7.2008 alkaen –, vaikutukset olisivat tavanomaisesta poikkeavia.

23. Rooma II -asetuksen soveltaminen 11.1.2009 alkaen vahinkoja aiheuttaviin tapahtumiin, jotka ovat sattuneet 20.8.2007 jälkeen, jättäisi nimittäin lähes 17 kuukauden ajanjakson, jonka kuluessa vahinkoja aiheuttaneet tapahtumat olisi saatettava asetuksella perustetun oikeudellisen järjestelmän alaisuuteen ilman, että asetusta voitaisiin soveltaa näihin tapahtumiin. Tällaisesta soveltamisesta, jota noudattaen Rooma II -asetuksella perustettua oikeudellista järjestelmää voidaan tavallaan soveltaa ilman, että asetusta voidaan soveltaa, ei löydy vastaavaa esimerkkiä yksityisoikeudellisia asioita koskevassa oikeudellisessa yhteistyössä. [13] Erityisesti Rooma II -asetuksen vastineessa Rooma I -asetuksessa, johon sisältyvät sopimussuhteita koskevat lainvalintasäännöt mutta jossa tehdään kuitenkin ero asetuksen voimaantulopäivän ja soveltamispäivän välillä, täsmennetään, että asetusta sovelletaan sopimuksiin, jotka on tehty soveltamispäivän jälkeen. [14]

24. Kun otetaan huomioon tavanomaisesta poikkeavat vaikutukset, joita Rooma II -asetuksen 31 artiklassa tarkoitetun voimaantulon ja 32 artiklassa tarkoitetun soveltamispäivän mahdollisella erottamisella saattaa olla siten, että asetusta sovellettaisiin 11.1.2009 alkaen 20.8.2007 jälkeen sattuneisiin vahinkoja

12 – Ks. tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevissa asioissa ja asetuksen (EY) N:o 1347/2000 kumoamisesta 27.11.2003 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 2201/2003 (EUVL L 338, s. 1) (72 artikla); riitauttamattomia vaatimuksia koskevan eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen käyttöönotosta 21.4.2004 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 805/2004 (EUVL L 143, s. 15) (33 artikla); eurooppalaisen maksamismääräysmenettelyn käyttöönotosta 12.12.2006 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1896/2006 (EUVL L 399, s. 1) (33 artikla); eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä 11.7.2007 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 861/2007 (EUVL L 199, s. 1) (29 artikla); oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa (asiakirjojen tiedoksianto) ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1348/2000 kumoamisesta 13.11.2007 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1393/2007 (EUVL L 324, s. 79) (26 artikla); sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista (Rooma I) 17.6.2008 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 593/2008 (EUVL L 177, s. 6; jäljempänä Rooma I -asetus) (29 artikla); toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä elatusvelvoitteita koskevissa asioissa 18.12.2008 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 4/2009 (EUVL 2009, L 7, s. 1) (76 artikla) ja tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta avio- ja asumuseroon sovellettavan lain alalla 20.12.2010 annettu neuvoston asetus (EU) N:o 1259/2010 (EUVL L 343, s. 10) (21 artikla).

13 – Asetuksessa N:o 805/2004 säädetään seuraavaa: ”Tätä asetusta sovelletaan vain sen voimaantulon jälkeen annettuihin tuomioihin ja tuomioistuimissa hyväksyttyihin tai tehtyihin sovintoihin sekä tämän asetuksen voimaantulon jälkeen laadittuihin tai virallisiksi asiakirjoiksi rekisteröityihin asiakirjoihin.” (26 artikla). Kuten komissio huomauttaa kirjallisissa huomautuksissaan, tämän säännöksen avulla lainsäätäjä kuitenkin ainoastaan määrittää ne tuomiot, sovinnot ja viralliset asiakirjat, jotka voidaan vahvistaa eurooppalaisiksi täytäntöönpanoperusteiksi, eikä säännöksellä ole vaikutusta menettelysäännöt sisältävän kyseisen asetuksen ajalliseen soveltamisalaan.

14 – Rooma I -asetuksen 28 artikla.

aiheuttaviin tapahtumiin, on aiheellista tarkastella asetuksen valmisteluasiakirjoja ja tutkia, voiko se valaista vaikutuksia, joihin lainsäätäjä on asetuksella pyrkinyt.

B *Rooma II -asetuksen valmisteluasiakirjat*

25. Komissio esitti 22.7.2003 ehdotuksen asetukseksi sopimuksen ulkoisiin velvoitteisiin sovellettavasta laista.[15] Asetusehdotukseen sisältyi ainoastaan yksi asetuksen ajallista soveltamista käsittelevä artikla, jonka otsikkona on ”Voimaantulo ja soveltaminen” ja jossa todetaan seuraavaa: ”Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005. Tätä asetusta sovelletaan sopimuksenulkoisiin velvoitteisiin, jotka johtuvat asetuksen voimaantulon jälkeen ilmenneistä tosiseikoista.” [16]

26. Euroopan unionin neuvostossa myöhemmin käydyissä neuvotteluissa Ruotsin valtuuskunta huomautti, että Ruotsin kansalliseen lainsäädäntöön oli tehtävä muutoksia asetuksen soveltamiseksi ja että Ruotsi tarvitsi muutosten tekoon ainakin kaksi vuotta aikaa. Tästä syystä Ruotsin valtuuskunta ehdotti sanamuodon ”tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005” korvaamista sanamuodolla ”tulee voimaan viimeistään kahden vuoden kuluttua sen antamisesta”.[17] Saksan valtuuskunta tuki tätä ehdotusta.[18] Alankomaiden valtuuskunta ehdotti niin ikään, että ennen asetuksen voimaantuloa varattaisiin tarpeeksi aikaa kansallisten säännösten antamiseen.[19] Valtuuskuntien puheenvuorot ovat siten osoitus niiden pyrkimyksestä lykätä Rooma II -asetuksen voimaantuloa.

27. Samalla tavoin 22.12.2005[20] ehdotettiin kahden erillisen artiklan laatimista niin, että ensimmäisen otsikoksi tulisi ”Ajallinen soveltaminen” ja toisen ”Voimaantulo”. Siten sanamuodot eroavat hieman nykyisten artiklojen sanamuodoista. Artiklojen sanamuoto oli seuraava:

*”27 artikla*

Ajallinen soveltaminen. Tätä asetusta sovelletaan vahinkoja aiheuttaviin tapahtumiin, jotka sattuvat tämän asetuksen voimaantulon jälkeen.

*27 a artikla*

Voimaantulo. Tämä asetus tulee voimaan – – päivänä – – kuuta.”

15 – KOM(2003) 427 lopullinen.

16 – 27 artikla.

17 – Asiakirja 9009/04 ADD 8, 18.5.2004, JUSTCIV 71 CODEC 645, s. 34.

18 – Asiakirja 9009/04 ADD 11, 24.5.2004 (7.6.) (OR.de), JUSTCIV 71 CODEC 645, s. 19.

19 – Asiakirja 9009/04 ADD 16, 28.5.2004, JUSTCIV 71 CODEC 645, s. 6.

20 – Asiakirja 16027/05, 22.12.2005, JUSTCIV 245 CODEC 1218, s. 22.

28. Ehdotusta ei sisällytetty komission 21.2.2006 esittämään muutettuun ehdotukseen. [21] Päivämäärä 1.1.2005 poistettiin, mutta muuten sanamuoto pysyi samana. Asetuksen ajallista soveltamista koskevan artiklan sanamuoto oli näin ollen seuraava: ”Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005 …. Tätä asetusta sovelletaan sopimuksenulkoisiin velvoitteisiin, jotka johtuvat asetuksen voimaantulon jälkeen ilmenneistä tosiseikoista.” [22]

29. Ehdotus esittää Rooma II -asetuksen ajallinen soveltaminen kahdessa eri artiklassa tehtiin uudelleen 16.3.2006, [23] ja nyt sanamuodot olivat jokseenkin erilaiset. Ensimmäinen artikla kuului seuraavasti: ”Tätä asetusta sovelletaan vahinkoja aiheuttaviin tapahtumiin – –, jotka sattuvat asetuksen voimaantulon jälkeen.” [24] Toisen artiklan sanamuodoksi ehdotettiin seuraavaa: Rooma II -asetus ”tulee voimaan – – [9 kuukauden kuluttua sen antamisesta]” ja ”sitä sovelletaan – – alkaen [15 kuukauden kuluttua sen antamisesta], lukuun ottamatta [nykyistä 29 artiklaa], jota sovelletaan – – alkaen [9 kuukauden kuluttua asetuksen antamisesta]”. [25] Rooma II -asetuksen oli siten määrä tulla voimaan 9 kuukauden kuluttua sen antamisesta eli nykyisen 29 artiklan soveltamispäivänä.

30. On epätodennäköistä, että lainsäätäjä olisi tuolloin ollut täysin tietoinen siitä, että artiklojen sanamuotoa muuttamalla niiden tulkinta mahdollistaisi käytännössä Rooma II -asetuksen soveltamisen vahinkoja aiheuttaviin tapahtumiin, jotka sattuvat asetuksen voimaantulopäivään osuvan 29 artiklan soveltamispäivän jälkeen. Epätodennäköisyydestä kertoo se, ettei kukaan käsiteltävän asian asianosaisista ja muista osapuolista tue Rooma II -asetuksen ajallisen soveltamisalan tulkitsemista niin, että lopullista asetusta sovellettaisiin 11.1.2009 alkaen vahinkoja aiheuttaviin tapahtumiin, jotka ovat sattuneet 11.7.2008 jälkeen. Käyttämällä sanamuotoa ”voimaantulo” ensimmäisessä näistä kahdesta artiklasta lainsäätäjä itse asiassa ainoastaan toisti aiempien versioiden sanamuodon eikä ottanut huomioon tästä aiheutunutta sisällöllistä muutosta.

31. Asetuksen valmistelun yhteydessä 3.5.2006 tehdystä muistiinpanosta käy ilmi, että 27.–28.3.2006 pidetyn kokouksen jälkeen useat valtuuskunnat olivat sitä mieltä, että voimaatulopäivän ja soveltamispäivän erottaminen aiheuttaa sekaannusta. [26] Myöhemmin, 10.4.2006 laaditussa versiossa [27] on varmaankin tekstin yksinkertaistamiseksi poistettu jälkimmäisen artiklan ensimmäinen virke. Jälkimmäisen artiklan otsikkona on edelleen ”Voimaantulo”, mutta siinä todetaan ainoastaan, että ”– – asetusta sovelletaan

21 – KOM(2006) 83 lopullinen.

22 – 27 artikla.

23 – Asiakirja 7432/06, 16.3.2006, JUSTCIV 62 CODEC 247, s. 20.

24 – 27 artikla.

25 – 27 a artikla.

26 – Asiakirja 7709/06, 3.5.2006, JUSTCIV 79 CODEC 277, s. 6.

27 – Asiakirja 7929/06, 10.4.2006, JUSTCIV 85 CODEC 296, s. 21.

[18 kuukauden kuluttua] sen antamisesta, lukuun ottamatta [nykyistä 29 artiklaa], jota sovelletaan [12 kuukauden kuluttua sen antamisesta]”.[28] Seuraavassa, 21.4.2006[29] tehdyssä versiossa jälkimmäinen artikla sai lopullisen muotonsa niin, että sen otsikko muutettiin muotoon ”Soveltamispäivä”.

32. Näitä perättäisiä muutoksia on siten ilmeisesti pidettävä pikemminkin Rooma II -asetuksen muotoa kuin sisältöä koskevina muutoksina. Lainsäätäjän tarkoituksena on ilmeisesti koko asetuksen antamismenettelyn ajan ollut yhdistää Rooma II -asetuksen 31 artiklassa tarkoitetun voimaantulon käsite 32 artiklassa tarkoitettuun soveltamispäivään, mutta lainsäätäjä ei ole ottanut huomioon kahden soveltamispäivän mahdollisesti aiheuttamaa sekaannusta.

33. Edellä esitettyä lainsäätäjän tarkoitusta tukee se, ettei neuvotteluissa juurikaan keskusteltu tästä ongelmasta ennen Rooma II -asetuksen antamista 11.7.2007. Julkaistuista asiakirjoista käy ilmi, että ainoastaan 27.–28.3.2006 pidetyssä kokouksessa käsiteltiin soveltamispäivän ja voimaantulopäivän erottamisesta aiheutuvaa sekaannusta.[30] Neuvoston puheenjohtaja totesi kokouksessa, että erottaminen johtui velvollisuuksista, jotka jäsenvaltioiden oli täytettävä ennen Rooma II -asetuksen soveltamisen alkamista, ja viittasi nykyisessä 29 artiklassa tarkoitettuun yleissopimuksista ilmoittamiseen. Tällä tavoin neuvoston puheenjohtaja ainoastaan perusteli, miksi yhtä Rooma II -asetuksen artiklaa on sovellettava muita artikloja aiemmin. Puheenjohtaja ei ottanut missään vaiheessa huomioon Rooma II -asetuksen vielä aikaisempaa voimaantulopäivää eikä asetuksen soveltamista vahinkoja aiheuttaviin tapahtumiin, jotka ovat sattuneet ennen soveltamispäivää 11.1.2009.

34. Rooma II -asetuksen 31 ja 32 artiklan hyväksymiseen liittyvistä valmisteluasiakirjoista ilmenee näin ollen, ettei lainsäätäjä ole ilmaissut selvää tarkoitustaan soveltaa asetusta vahinkoja aiheuttaviin tapahtumiin, jotka ovat sattuneet ennen sen soveltamispäivää 11.1.2009. Jotta näitä artikloja voitaisiin tulkita näin, on ensin selvitettävä huolellisesti, voidaanko tulkintaa tukea tulkitsemalla asetuksen valmistelun tuloksena syntynyttä tekstiä tai tarkastelemalla Rooma II -asetuksen yleistä systematiikkaa ja tavoitteita.

*C Asetuksen 31 ja 32 artiklan sanamuoto*

35. Rooma II -asetuksen 32 artiklassa säädetään seuraavaa: ”Tätä asetusta sovelletaan 11 päivästä tammikuuta 2009 alkaen, lukuun ottamatta 29 artiklaa, jota sovelletaan 11 päivästä heinäkuuta 2008 alkaen.” Asetuksen

28 – 27 a artikla.

29 – Asiakirja 8417/06, 21.4.2006, JUSTCIV 104 CODEC 350, s. 21.

30 – Asiakirja 7709/06, 3.5.2006.

31 artiklassa täsmennetään, että Rooma II -asetusta sovelletaan vahinkoja aiheuttaviin tapahtumiin, jotka sattuvat sen ”voimaantulon jälkeen”.

31 artiklassa voimaantulopäiväksi säädetään 20.8.2007, kun asetusta sovelletaan 11.1.2009 alkaen. Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission yhteisestä käytännön oppaasta voidaan siten ainoastaan johtaa esimerkki säädöksen voimaantulon ja soveltamisen erottamisesta tiettyä tarkoitusta varten. Tämän nimenomaisen esimerkin perusteella ei voida tehdä yleistä päätelmää siitä, että unionin lainsäätäjä tuntisi hyvin voimaantulon ja soveltamisen käsitteiden välisen eron.

36. GMF:n mukaan unionin lainsäätäjä tuntee hyvin voimaantulon ja soveltamisen käsitteet sekä niiden välisen eron. Tämä selostetaan Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission yhteisessä käytännön oppaassa, joka on tarkoitettu yhteisöjen toimielimissä säädöstekstien laatimiseen osallistuville. [31] Haluan heti alkuun arvioida tätä väitettä. Oppaan 20.10 kohdassa ja sitä seuraavissa kohdissa määrätään toki mahdollisuudesta lykätä asetusten soveltamista ja niissä todetaan selväsanaisesti seuraavaa: ”Toisinaan tehdään ero asetuksen ja asetuksella perustetun sellaisen järjestelmän soveltamisen välillä, jonka soveltamista lykätään.” Näiden kahden käsitteen välistä eroa ei kuitenkaan selitetä. Kyseisessä 20.10 kohdassa vain viitataan asetuksiin, joilla perustetaan yhteisiä markkinajärjestelyjä, ja kerrotaan selvästi näiden asetusten voimaantulopäivän ja soveltamispäivän erottamisen tarkoitus. Tämänkaltaiseen tarkoitukseen, johon pyritään tiettyjä aloja koskevien asetusten erityispuitteissa, ei pyritä Rooma II -asetuksessa, jonka

37. Tärkeämpi seikka on se, että vaikka 31 artiklassa mainitaan nimenomaan voimaantulo ja 32 artiklassa soveltamispäivä, säännösten yhdessä lukemisen perusteella voidaan vain päätellä, että ensimmäisen artiklan otsikkona on ”Ajallinen *soveltaminen*” ja jälkimmäisen ”Soveltamispäivä”. Artiklojen yhdessä lukeminen osoittaa, että voimaantulon ja soveltamisen käsitteitä käytetään Rooma II -asetuksessa epätarkasti ja että ne voidaan sekoittaa toisiinsa. Tämän vuoksi ei voida hyväksyä GMF:n ja Kreikan hallituksen väitettä, jonka mukaan 31 artiklaa olisi täydennettävä EY 254 artiklan 1 kohdan viimeiseen virkkeeseen sisältyvällä määräyksellä, jossa todetaan, että asetukset tulevat voimaan ”niissä säädettynä tai määrättynä päivänä taikka, jollei voimaantulosta ole säädetty tai määrätty, kahdentenakymmenentenä päivänä siitä, kun ne on julkaistu”.

31 – Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto, Luxemburg, 2003.

38. Osoituksena käsitteiden välisen selkeän eron puuttumisesta, joka aiheuttaa sekaannusta Rooma II -asetuksessa, on myös se, että valtaosassa muista säädöksistä, jotka on annettu oikeudellisesta yhteistyöstä yksityisoikeudellisissa asioissa, Voimaantulo-otsikolla varustettuihin artikloihin sisältyy sanamuoto ”sovelletaan”. [32]

39. Käsitteiden välisen selkeän eron puuttuminen voidaan osoittaa myös Rooma II -asetuksen eri käännösversioiden eroilla. Espanjan-, hollannin- ja romaniankielisessä versiossa 32 artiklan otsikko on käännetty sanamuodolla ”Voimaantulo” [33] eikä ”Soveltamispäivä”. Näissä kolmessa versiossa ei ole epäselvää, että asetuksen voimaantulopäivänä on pidettävä 11.1.2009, lukuun ottamatta 29 artiklaa, joka tulee voimaan 11.7.2008. Unionin tuomioistuin on todennut selvästi seuraavaa: ”Kahden kieliversion vähättely – – olisi ristiriidassa yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön kanssa, jonka mukaan yhteisön säädösten yhdenmukaisen tulkinnan välttämättömyys sulkee pois sen, että epävarmassa tilanteessa jokin säännös otetaan huomioon erikseen, ja päinvastoin edellyttää, että sitä tulkitaan ja sovelletaan muilla virallisilla kielillä laadittujen versioiden valossa (ks. erityisesti asia 9/79, Koschniske, tuomio 12.7.1979, Kok., s. 2717, 6 kohta). – – Kaikilla kieliversioilla on periaatteessa oltava sama arvo.” [34] Se, mikä pätee kahteen erilaiseen kieliversioon, pätee sitäkin suuremmalla syyllä kolmeen.

D *Rooma II -asetuksen yleinen systematiikka*

40. Rooma II -asetuksen yleisen systematiikan tarkastelussa on lähdettävä siitä, että asetuksen 31 ja 32 artiklaa edeltävissä säännöksissä ei käsitellä asetuksen soveltamista vahinkoja aiheuttaviin tapahtumiin, jotka sattuvat ennen 11.1.2009. Näitä säännöksiä tarkastelemalla voidaan ainoastaan ymmärtää lainsäätäjän päätös lykätä asetuksen soveltamista 11.1.2009 asti, lukuun ottamatta

32 – Asetus N:o 1206/2001 (24 artikla); asetus N:o 2201/2003 (72 artikla); asetus N:o 805/2004 (33 artikla); asetus N:o 1896/2006 (33 artikla); asetus N:o 861/2007 (29 artikla); asetus N:o 1393/2007 (26 artikla) ja asetus N:o 4/2009 (76 artikla). Näissä asetuksissa sekaannukselta on vältytty, koska lainsäätäjä ilmaisee tarkasti asetuksen voimaantulopäivän ja soveltamispäivän ilmoittamalla tarkan päivämäärän tai viittaamalla selvästi julkaisuun Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

33 – Asetuksen 32 artiklan otsikko on seuraava eri kieliversioissa: espanjaksi ”Entrada en vigor”, hollanniksi ”Inwerkingtreding” ja romaniaksi ”Data intrării în vigoare”.

34 – Asia C-296/95, EMU Tabac ym., tuomio 2.4.1998 (Kok., s. I-1605, 36 kohta).

29 artiklaa, jota sovelletaan 11.7.2008 alkaen, vaikka asetus on annettu 11.7.2007.

41. Kuten GMF täysin perustellusti esitti kirjallisissa huomautuksissaan ja istunnossa, syy siihen, että lainsäätäjä päätti säätää kahdesta soveltamispäivästä, juontuu Rooma II -asetuksen 28 ja 29 artiklasta. Ennen asetuksen soveltamista on nimittäin oltava mahdollisuus saada tietää kansainvälisistä yleissopimuksista, joilla säännellään sopimukseen perustumattomiin velvoitteisiin liittyvää lainvalintaa ja joiden osapuolina on yksi tai useampi jäsenvaltio. Tämä käy ilmi 28 artiklasta, jonka mukaan asetus ei vaikuta näiden kansainvälisten yleissopimusten soveltamiseen.

42. Asetuksen 29 artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle viimeistään 11.7.2008 näistä yleissopimuksista. Komissio puolestaan julkaisee Euroopan unionin virallisessa lehdessä luettelon yleissopimuksista kuuden kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta. Kaikki yleissopimukset on yleensä luetteloitu ja julkaistu viimeistään 11.1.2009, minkä vuoksi Rooma II -asetusta sovelletaan tästä päivästä alkaen.

43. GMF:n mielestä Rooma II -asetuksen olisi oltava voimassa jo 29 artiklan soveltamispäivänä, joka on 11.7.2008. GMF päättelee näin ollen, että Rooma II -asetusta sovelletaan vahinkoja aiheuttaviin tapahtumiin, jotka ovat sattuneet ennen 11.1.2009. Väitettä ei voida hyväksyä, sillä 32 artiklasta käy selvästi ilmi, että 29 artiklan soveltaminen on erotettava Rooma II -asetuksen muiden säännösten soveltamisesta. Jos kuitenkin Rooma II -asetuksen voimaantuloon 11.7.2008 liittyisi sen soveltaminen vahinkoja aiheuttaviin tapahtumiin, jotka ovat sattuneet tämän päivämäärän jälkeen, vahinkoja aiheuttaviin tapahtumiin olisi sovellettava Rooma II -asetuksen säännöksiä jo 11.7.2008, vaikka säännösten soveltamista olisi lykätty. Tämä tilanne aiheuttaisi sen, että säännöksiä olisi sovellettava ennen lainsäätäjän tässä tarkoituksessa nimenomaisesti säätämää päivämäärää, joka on 11.1.2009.

44. Lisäksi on todettava, kuten myös komissio korostaa viittaamalla Bryssel II a -asetukseen, että unionin lainsäätäjän säätäessä yksityisoikeudellisia asioita koskevaa oikeudellista yhteistyötä käsittelevien asetusten tiettyjen artiklojen soveltamisesta siten, että soveltamispäivä on sama kuin voimaantulopäivä, [35] artiklojen vaikutukset johtuvat aikaisemman soveltamispäivän säätämisestä eivätkä asetuksen voimaantulosta sinänsä. Näin ollen voimaantulon ja soveltamisen käsitteiden välinen ero hämärtyy.

35 – Ks. asetukset N:o 1206/2001, N:o 2201/2003 ja N:o 805/2004.

45. Asetuksen 31 ja 32 artiklaa edeltävien säännösten tarkastelu osoittaa selvästi unionin lainsäätäjän pyrkimyksen lykätä Rooma II -asetuksen soveltamista, jotta on voitu sitä ennen varmistaa niiden kansainvälisten yleissopimusten julkisuus, joilla säännellään sopimukseen perustumattomiin velvoitteisiin liittyvää lainvalintaa ja joiden osapuolina on yksi tai useampi jäsenvaltio. Sitä vastoin Rooma II -asetuksessa ei mainita lainkaan mahdollisuutta soveltaa asetusta vahinkoja aiheuttaviin tapahtumiin, jotka sattuvat ennen 11.1.2009, eikä myöskään 31 artiklassa tarkoitetun voimaantulopäivän ja 32 artiklassa tarkoitetun soveltamispäivän mahdollista erottamista toisistaan.

46. Toteamustani edellisessä kohdassa ei voida kyseenalaistaa Rooma II -asetuksen 30 artiklaan sisältyvällä uudelleentarkastelulausekkeella, jonka mukaan komissio antaa kertomuksen asetuksen soveltamisesta ” viimeistään 20 päivänä elokuuta 2011”. Määräajan säätämisellä ei ole voitu tarkoittaa sitä, että Rooma II -asetus on tullut voimaan neljä vuotta aiemmin eli 20.8.2007. Mainitussa artiklassa ei itse asiassa mainita voimaantulopäivää. Asetuksen lopullisessa tekstissä, jonka sovittelukomitea hyväksyi 22.6.2007, ei myöskään mainita päivämäärää, vaan sen kohdalle on jätetty täytettäväksi tyhjä tila. [36] Sama koskee lopullista tekstiä, jonka Euroopan parlamentti ja neuvosto laativat 11.7.2007, joka on asetuksen antamispäivä. [37] Päivämäärä ”20 päivänä elokuuta 2011” on siten myöhemmin tehty lisäys, jonka tueksi ei ole tietoja, joiden perusteella tuo päivämäärä voitaisiin liittää 31 artiklan mainintaan voimaantulosta.

E *Rooma II -asetuksen tavoitteet*

47. Rooma II -asetuksen johdanto-osan 6, 13, 14 ja 16 perustelukappaleessa asetuksen tavoitteiksi mainitaan muun muassa riita-asioiden ratkaisun ennakoitavuuden ja oikeusvarmuuden parantaminen sekä epäyhtenäisten sääntöjen soveltamisesta mahdollisesti aiheutuvan kilpailun vääristymisen estäminen.

48. Rooma II -asetuksen soveltaminen 11.1.2009 alkaen vahinkoja aiheuttaviin tapahtumiin, jotka ovat sattuneet 20.8.2007 jälkeen, aiheuttaisi epävarmuutta asetuksen soveltamisajankohdasta. Epävarmuus käy selvästi ilmi huomautuksista, joita osapuolet ovat esittäneet kyseisestä tulkinnasta. Pääasian kantajan mukaan Rooma II -asetuksen soveltamispäivä olisi määriteltävä 11.1.2009 alkaen nostettujen kanteiden mukaisesti. Kreikan hallitus vetoaa periaatteeseen, jonka mukaan tuomioistuimen on tunnettava

36 – Asiakirja PE-CONS 3619/07, 22.6.2007, JUSTCIV 140 CODEC 528, s. 31.

37 – Asiakirja PE-CONS 3619/07 REV 3, 11.7.2007, JUSTCIV 140 CODEC 528, s. 31.

sovellettava oikeus (jura novit curia), ja on sitä mieltä, että asiaa käsittelevän tuomioistuimen on sovellettava asiaan lainsäädäntöä, joka on voimassa hetkellä, jolloin se antaa ratkaisunsa: Rooma II -asetusta voitaisiin siten soveltaa 11.1.2009 alkaen vireillä olevan menettelyn kaikissa vaiheissa, kanteen nostamisesta lopullisen päätöksen tekemiseen asti. Komissio vahvistaa edellä mainitun epävarmuuden ja tähdentää omalta osaltaan, että jos Rooma II -asetusta sovelletaan aiempiin tapahtumiin, tällöin voitaisiin soveltaa kolmea arviointiperustetta, joita ovat menettelyn aloittaminen, sovellettavan lain määrittäminen tuomioistuimessa sekä lopullisen ratkaisun antaminen.

49. Edellä esitetystä ilmenee selvästi, että jos Rooma II -asetusta sovellettaisiin vahinkoja aiheuttaviin tapahtumiin, jotka ovat sattuneet 20.8.2007 jälkeen, olisi mahdotonta määrittää tarkka soveltamisajankohta kaikissa jäsenvaltioissa 11.1.2009 alkaen ja että tämä johtaisi väistämättä toisistaan poikkeaviin ratkaisuihin Euroopan unionissa.

50. Jotta Rooma II -asetusta voitaisiin soveltaa yhdenmukaisesti kaikissa jäsenvaltioissa asetuksen johdanto-osan 6, 13, 14 ja 16 perustelukappaleessa esitettyjen vaatimusten mukaisesti, asetusta on sovellettava vahinkoja aiheuttaviin tapahtumiin, jotka sattuvat sen soveltamispäivän jälkeen.

51. Jos unionin tuomioistuin ei noudata tätä lähestymistapaa vaan hyväksyy mieluummin jonkin asianosaisten ja muiden osapuolten esittämistä arviointiperusteista, joita ovat menettelyn aloittaminen, sovellettavan lain määrittäminen tuomioistuimessa tai lopullisen päätöksen tekeminen ja joita olisi selvennettävä Rooma II -asetuksen soveltamisen täsmentämiseksi vireillä olevissa menettelyissä, voidakseni määrittää tarkemmin Rooma II -asetuksen soveltamista aiempiin tapahtumiin tarkastelen muutamia seikkoja, joista selviää, ettei yhdelläkään näistä arviointiperusteista voida päästä asetuksen tavoitteiden mukaiseen tyydyttävään tulokseen.

52. Ensinnäkin laki, jota sovelletaan vahinkoja aiheuttaviin tapahtumiin, jotka ovat sattuneet 20.8.2007 ja 10.1.2009 välisenä aikana, vaihtelee sen mukaan, onko kanne nostettu, sovellettava laki määritetty tai lopullinen päätös tehty (valittua arviointiperustetta noudattaen) ennen 11.1.2009 vai sen jälkeen. Vahinkoja aiheuttaviin tapahtumiin, jotka ovat sattuneet samana ajanjaksona, sovelletaan näin ollen eri lainvalintasääntöjä. Tilanne on erityisen ongelmallinen, jos useampi kantaja on loukkaantunut samassa onnettomuudessa. Tällöin jokaisen kantajan kannetta säätelisivät eri lainvalintasäännöt sen mukaan, onko kanne nostettu, sovellettava laki määritelty tai

lopullinen päätös tehty ennen 11.1.2009 vai sen jälkeen. Lisäksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on muistuttanut erityisesti, että osapuolet ovat saattaneet taktikoida kannetta nostaessaan ja istunnon ajankohtaa määrätessään. Näin ollen se, että jokin edellä mainituista arviointiperusteista valitaan käsiteltäessä 20.8.2007 ja 10.1.2009 välistä ajanjaksoa, olisi vastoin asetuksen tavoitteita.

53. Toiseksi on todettava, että jos unionin tuomioistuin valitsee tuon siirtymäajan jälkeen yhden edellä mainituista arviointiperusteista, jolloin Rooma II -asetuksen soveltaminen riippuu oikeudellisesta menettelystä, kuten Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus totesi kirjallisissa huomautuksissaan, mikään ei estäisi soveltamasta edelleen aiempaa lakia osapuolten ilman turvautumista tuomioistuinmenettelyyn sopimiin tapauksiin, kun asiaa ei ole pantu vireille tuomioistuimessa. Osapuolet pyrkivät kuitenkin usein löytämään sovun ennen asian vireille saattamista tuomioistuimessa, kuten ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus ovat todenneet, sillä Englannissa ja Walesissa sovellettavissa siviiliprosessisäännöissä kannustetaan käyttämään tätä menettelytapaa, jonka ansiosta on mahdollista minimoida riitojenratkaisun kustannukset sekä edistää yleisesti hyvää oikeudenhoitoa. [38] Asianosaisten asemaa voidaan näin ollen säännellä aiemmalla kansainvälisellä yksityisoikeudella siihen asti, kunnes tuomioistuin ryhtyy mahdollisesti käsittelemään asiaa. Rooma II -asetuksen tavoitteiden vastaista olisi kuitenkin se, että sovitteluun turvautuvat osapuolet joutuisivat pelkäämään, että sovellettava laki vaihtuu, jos asia pannaan vireille tuomioistuimessa vasta myöhemmin.

54. Rooma II -asetuksen 31 ja 32 artiklan sanamuotoa sekä yleistä systematiikkaa ja tavoitteita tarkastelemalla ilmenee siten selvästi, että asetusta on tulkittava siten, että sitä sovelletaan vahingon aiheuttaneisiin tapahtumiin, jotka ovat sattuneet 11.1.2009 tai myöhemmin. Näin ollen ei ole tarpeen vastata ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen toiseen kysymykseen, joka koskee asian vireilletulopäivän tai sovellettavan lain määrittämispäivän merkitystä Rooma II -asetuksen soveltamisen kannalta.

38 – Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin viittaa pöytäkirjaan, joka koskee kanteen nostamista edeltäviä menettelyjä henkilövahinkojen alalla (*Pre-action Protocol for Personal Injury Claims*) ja joka sisältyy siviiliprosessisääntöjen (*Civil Procedure Rules)* osaan ”Pre-Action Protocols”.

## V Ratkaisuehdotus

55. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Divisionin esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

1) Sopimukseen perustumattomiin velvoitteisiin sovellettavasta laista 11.7.2007 annetun Euroopan parlamebntin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 864/2007 (Rooma II) 31 ja 32 artiklaa, luettuna yhdessä EY 254 artiklan kanssa, on tulkittava siten, ettei kansallisen tuomioistuimen ole sovellettava tätä asetusta eikä erityisesti sen 15 artiklan c alakohtaa asiassa, jossa vahingon aiheuttanut tapahtuma on sattunut 29.8.2007. Asetusta N:o 864/2007 sovelletaan ainoastaan vahingon aiheuttaneisiin tapahtumiin, jotka ovat sattuneet 11.1.2009 tai myöhemmin.

2) Kun otetaan huomioon ensimmäiseen kysymykseen annettu vastaus, toiseen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.